

CO₂ rapportage 2019

Halfjaarlijkse voortgangsrapportage voor de CO₂-prestatieladder

Mourik Infra

Postbus 2
2964 ZG Groot-Ammers

Voorstraat 67
2964 AJ Groot-Ammers

Telefoon: 0184-66 72 00
Telefax: 0184-66 23 16
Email: mga@mourik.com
Website: www.mourik.com

Contactpersonen

Cora de Groot

Manager duurzaamheid
cdgroot1@mourik.com
+31-6-12 16 03 08

© **Copyright februari 2020, Mourik.**

Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Mourik.

Inhoud

1. Inleiding	5
2. Beleid en doelstellingen	6
3. Basisgegevens	7
3.1. Beschrijving van de organisatie	7
3.2. Verantwoordelijkheden	7
3.3. Energiestromen	7
3.4. Basisjaar	7
3.5. Rapportageperiode	7
3.6. Verificatie	8
4. Afbakening	9
4.1. Organisatorische grenzen	9
4.2. Wijzigingen organisatie	9
5. Berekeningsmethodiek	10
5.1. Actuele berekeningsmethodiek en conversiefactoren	10
5.2. Wijzigingen berekeningsmethodiek	10
5.3. Uitsluitingen	10
5.4. Opname van CO ₂	10
5.5. Biomassa	10
6. Directe en indirecte emissies	11
6.1. Herberekening basisjaar en historische gegevens	11
6.2. Directe en indirecte emissies 1 januari t/m 31 december 2019	11
6.3. Trends	12
6.3.1. Trend over de jaren per categorie	12
6.4. Trend analyse	12
6.4.1. Analyse per emissiestroom	12
7. Reductiedoelstellingen en bijbehorende maatregelen	16
7.1. Reductiedoelstellingen	16
7.2. Voortgang algemene reductiedoelstelling	16
7.3. Voortgang scope 1, 2 en 3	17
7.3.1 Scope 1	17
7.3.2 Scope 2	18
7.3.3 Scope 3	18

7.4. <i>Projecten met CO2 gunningvoordeel</i>	19
7.5. <i>Initiatieven</i>	20
Bijlage 1 Koppelingstabel	22

1. Inleiding

Mourik is een betrouwbare partner die garant staat voor kwaliteit: “We doen wat we zeggen en we komen na wat we beloven”. We leveren niet alleen kwaliteit aan onze klanten en opdrachtgevers, maar we willen ook kwaliteit leveren aan ons personeel. Mourik hecht daarom veel waarde aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en zet zich al jaren in om dit in de praktijk te verwezenlijken.

Om dit ook aan te kunnen tonen, stellen we halfjaarlijks een CO₂-voortgangsrapportage op conform de ISO 14064-1. Een koppelingstabel is opgenomen in de bijlage.

De Mourik Infra bedrijven zijn allen gecertificeerd voor de ISO 14001 en CO₂-prestatieladder. In 2017 zijn de verschillende KAM afdelingen geïntegreerd in één HSEQ afdeling vanuit Mourik Infra met één uniform beleid. Het hoger management van Mourik Infra en onderliggende bedrijven committeert zich aan dit beleid en zal zich inzetten voor continue verbetering rondom de gekozen milieuaspecten, bijbehorende doelstellingen, beschikbaarheid van informatie, resources om de doelstellingen te bereiken en dat de stuurcyclus het gehele proces borgt en aanstuurt.

Dit document is opgesteld als onderdeel van het milieumanagementsysteem conform het Generieke Handboek van de CO₂-prestatieladder versie 3.0 om aan de eis 5.B.2. (en daaraan gerelateerde eisen) te voldoen.

Deze periodieke rapportage is opgesteld door manager duurzaamheid en beschrijft alle zaken zoals beschreven in § 7.3 uit de ISO 14064.

2. Beleid en doelstellingen

In 2015 zijn de Mourik Sustainability Goals 2020 opgesteld. Dit zijn de lange termijn doelstellingen die Mourik heeft geformuleerd op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Het is onze missie om te werken aan een duurzame leefomgeving, zodat onze (klein)kinderen ook nog in hun behoefte kunnen voorzien.

De focus op het gebied van duurzaamheid ligt op de lange termijn op het verminderen van de CO₂-emissies, efficiënt energiemanagement, het verduurzamen van de keten en het verlagen van het brandstofverbruik. Om dit proces te bewaken hebben we een aantal lange termijn doelstellingen geformuleerd.

Onze lange termijn doelstelling voor CO₂-reductie committeren wij aan de lange termijn doelstelling van de Europese Unie. De lange termijn besparingsdoelstelling voor Mourik Infra luidt daarom als volgt: "De besparingsdoelstelling voor de CO₂-emissies bedraagt 20% in 11 jaar ten opzichte van het basisjaar 2009, gerelateerd aan de omzet."

Tevens willen we dit jaar wederom 100% gebruik maken van groene stroom.

De komende jaren willen we onze keten verduurzamen door in gesprek te gaan met onze opdrachtgevers over onderwerpen, zoals CO₂-reductie en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Daarnaast willen we meer duurzame oplossingen aan gaan bieden aan onze opdrachtgevers. Ook onze leveranciers gaan we hierbij betrekken door in gesprek met ze te gaan en ze te stimuleren om duurzame alternatieven aan te bieden. Het verduurzamen van de keten moet een centraal onderdeel worden van stakeholdermanagement en omgevingsmanagement.

De komende jaren willen we werken aan efficiënter gebruik van transport, waardoor de negatieve effecten op het milieu en het ecosysteem zoveel mogelijk worden gereduceerd. Tevens wordt het grootste deel van onze CO₂-emissies door het brandstofverbruik veroorzaakt. Als we het brandstofverbruik reduceren, is de lange termijn doelstelling voor CO₂-reductie al grotendeels gehaald. We gaan ons brandstofverbruik met 15% verlagen in 2020 ten opzichte van het basisjaar 2009, gerelateerd aan de omzet.

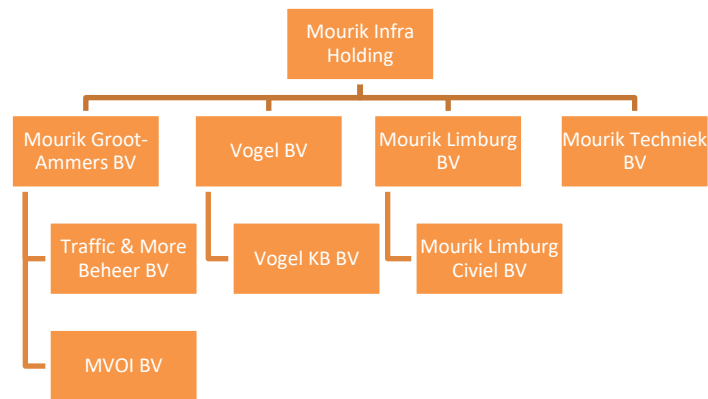
Binnen de Nederlandse Mourik bedrijven is de doelstelling gesteld om in 2035 energieneutraal te zijn. Dit wil zeggen dat er minimaal evenveel energie opgewekt wordt, als dat er verbruikt wordt.

3. Basisgegevens

3.1. Beschrijving van de organisatie

Op 1 januari 2014 is Mourik Infra B.V. opgericht, waardoor de verschillende Mourik bedrijven die actief zijn in de infrastructuur gebundeld zijn onder één besloten vennootschap. Op deze manier kunnen we nog beter samenwerken en integrale projecten nog beter uitvoeren. Tevens biedt dit een extra voordeel voor onze Multisite certificaten. Door deze vanuit Mourik Infra centraal aan te sturen kan er efficiënter en effectiever worden gewerkt.

De volgende activiteiten behoren tot de scope van Mourik Infra: projectmanagement, ontwerp en realisatie, bouw- en woonrijp maken, uitvoeren van infrastructurele en industriële werkzaamheden met de disciplines: engineering, wegenbouw, betonreparaties, staal- en betonconserveringen, staalconstructies, werktuigbouw, milieutechniek, civiele techniek, verkeersmaatregelen en installatietechniek.

3.2. Verantwoordelijkheden

De directie is eindverantwoordelijk voor CO₂-management en de lange termijn doelstelling om in 2025 CO₂ neutraal te zijn.

De HSEQ-afdeling is verantwoordelijk voor het aansturen en coördineren van CO₂-management. Tevens ziet deze erop toe dat alle verantwoordelijke functionarissen hun verantwoordelijkheden naleven.

De afdeling duurzaamheid en innovatie is verantwoordelijk voor het ontplooiën en realiseren van maatregelen om de CO₂-uitstoot te verlagen naar 0.

3.3. Energiestromen

Het bepalen van de energiestromen is conform GHG-protocol opgedeeld in scope 1, 2 en 3 energieverbruik. Het bepalen van de energiestromen is de eerste keer uitgevoerd door de bedrijfsprocessen goed te bestuderen. De in kaart gebrachte energiestromen worden per halfjaar geboekt en aanpassingen zijn in de rapportage in dit hoofdstuk opgenomen.

3.4. Basisjaar

Het basisjaar is 2009.

3.5. Rapportageperiode

Deze periodieke rapportage beschrijft de CO₂ -emissies in de periode 1 januari t/m 31 december 2019. We brengen halfjaarlijks onze CO₂-emissies in kaart.

3.6. Verificatie

De verificatie wordt uitgevoerd door Deloitte en Energieconsult. De laatste verificatie door Deloitte is afgerond in maart 2019 betreffende de emissies en cijfers van 2018 conform GRI 4. Energieconsult heeft de verificatie afgerond in maart 2018 betreffende de emissies en cijfers van 2017 conform de ISO 14064-1. Gezien de externe audit voor de CO2-prestatieladder een maand is vervroegd heeft er nog geen verificatie over de cijfers van 2019 plaatsgevonden.

4. Afbakening

4.1. Organisatorische grenzen

- Mourik Infra Boundary
  - Mourik Groot-Ammers B.V.
    - Traffic & More Beheer B.V.
    - Mourik Cultuurtechniek B.V.
    - MVOI B.V.
  - Mourik Limburg B.V.
  - Mourik Limburg Civiel B.V.
  - Mourik Techniek B.V.
  - Vogel B.V.
    - Vogel KB B.V.

Laterale methode is toegepast.

4.2. Wijzigingen organisatie

In deze paragraaf zijn veranderingen die worden veroorzaakt in de CO₂ uitstoot door aan- of verkoop van bedrijven of onderdelen daarvan vermeld.

Per januari 2014 is Mourik Infra B.V. opgericht waardoor de bedrijven die actief zijn in de infrastructuur en gecertificeerd zijn voor de CO₂-prestatieladder gebundeld onder deze besloten vennootschap.

Per 1 januari 2015 heeft Mourik Bouw geen projecten meer. Per 1 januari 2016 is deze geheel uit de boundary verwijderd.

Per 1 januari 2016 is Mourik Cultuurtechniek toegevoegd als dochteronderneming van Mourik Groot-Ammers B.V.

Per 1 januari 2016 is Frees Services Utrecht BV een lege BV zonder verdere activiteiten, waardoor deze uit de boundary verwijderd is.

Per 1 januari 2017 is Traffic & More B.V. gewijzigd naar Traffic & More Beheer B.V.

Per 1 januari 2018 is G. Bouman Arkel B.V. verwijderd uit de boundary en MVOI toegevoegd aan de boundary.

Per 09-09-2019 is Mourik Groot-Ammers, Mourik Limburg en Mourik Limburg Civiel samengevoegd in Mourik Infra B.V.

5. Berekeningsmethodiek

5.1. Actuele berekeningsmethodiek en conversiefactoren

Deze periodieke rapportage is tot stand gekomen op basis van het reglement van de CO₂-prestatieladder conform handboek 3.0 zoals gepubliceerd in juni 2015 door SKAO. De emissiefactoren conform het handboek 3.0 zijn geldig m.i.v. 1 januari 2015. De emissiefactoren zijn vastgesteld op basis van de website CO₂emissiefactoren.nl, waarbij de wijzigingslijst van SKAO als leidend wordt beschouwd. Deze lijst is gelijktijdig gepubliceerd met handboek 3.0 waarin enerzijds de uitzonderingen bepaalt zijn t.o.v. een aantal emissiefactoren in vergelijking met CO₂emissiefactoren.nl en anderzijds aangeeft of een factor wel dan niet met terugwerkende kracht in de tijd dient te worden doorgerekend.

5.2. Wijzigingen berekeningsmethodiek

Zie paragraaf 5.1.

5.3. Uitsluitingen

Woon-werk verkeer is uitgesloten.

5.4. Opname van CO₂

Niet van toepassing

5.5. Biomassa

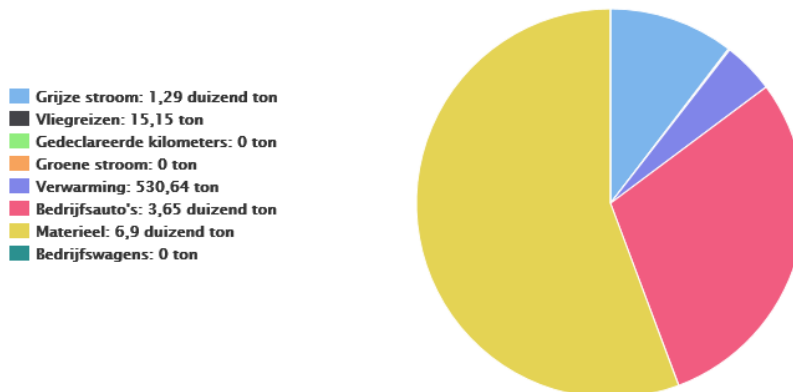
Niet van toepassing anders dan datgene wat standaard wordt bijgemengd in geleverde brandstoffen.

6. Directe en indirecte emissies

6.1. Herberekening basisjaar en historische gegevens

Het basisjaar berekend op basis van de meest actuele conversiefactoren is 2009. De uitstoot in ton CO₂ was in 2019 10.733 ton CO₂.

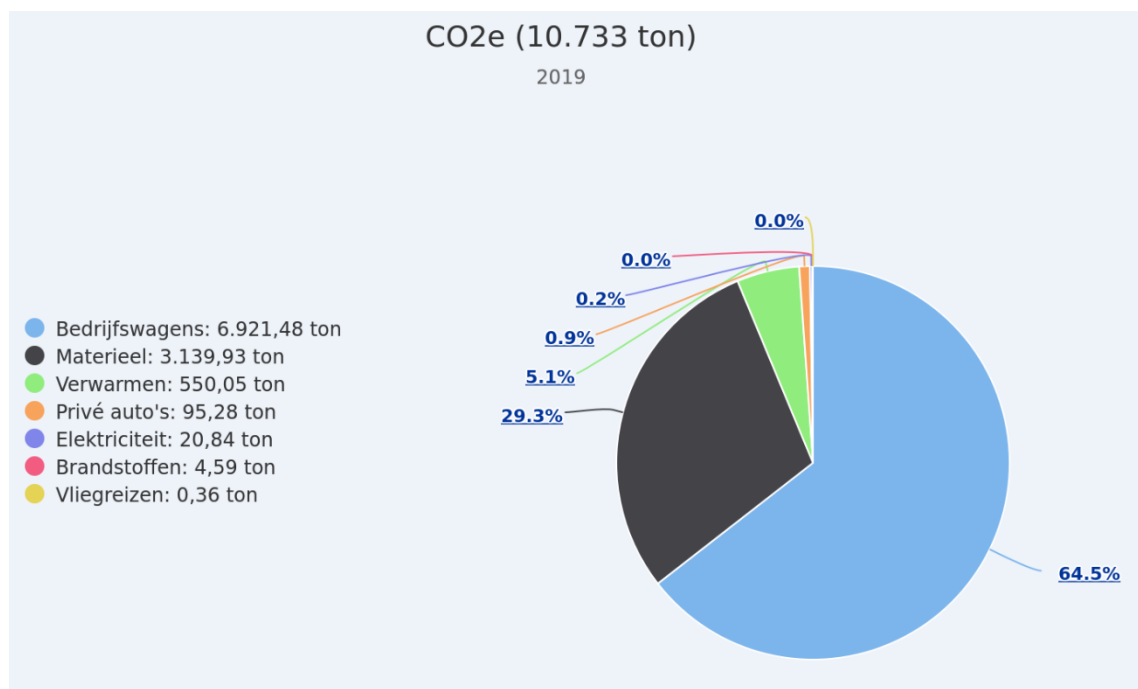
In de footprint zijn de onderliggende entiteiten met een aandeel van meer dan 50% meegenomen: Mourik Groot-Ammers B.V., Mourik Groot-Ammers groep., Mourik Limburg B.V., Mourik Limburg Civiel B.V., Mourik Techniek B.V., Traffic & More B.V., Vogel B.V., Vogel KB B.V. en MVOI.

6.2. Directe en indirecte emissies 1 januari t/m 31 december 2019

In de footprint zijn de onderliggende entiteiten met een aandeel van meer dan 50% meegenomen:

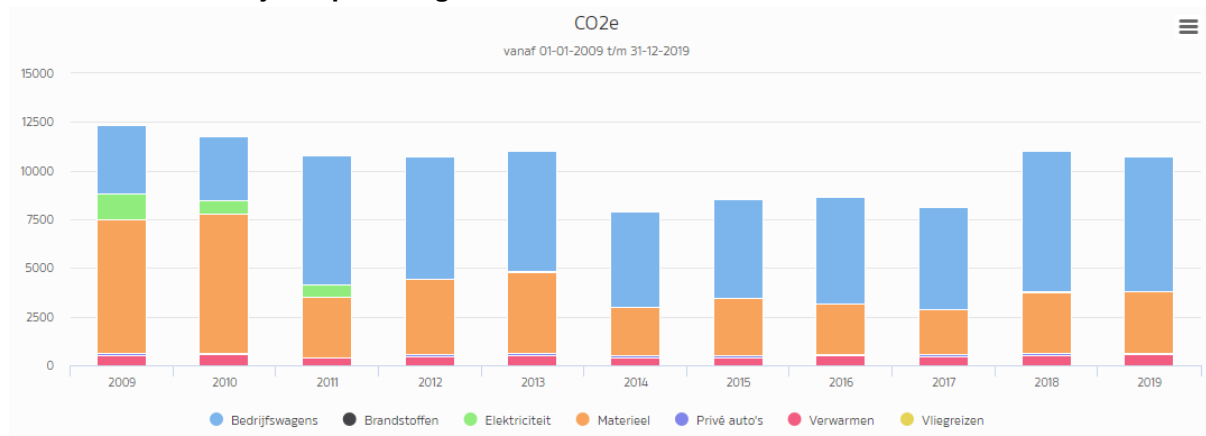
Mourik Groot-Ammers B.V., Mourik Limburg B.V., Mourik Limburg Civiel B.V., Mourik Techniek B.V., Traffic & More B.V., Vogel B.V., Vogel KB B.V., Mourik Cultuurtechniek B.V. , MVOI.

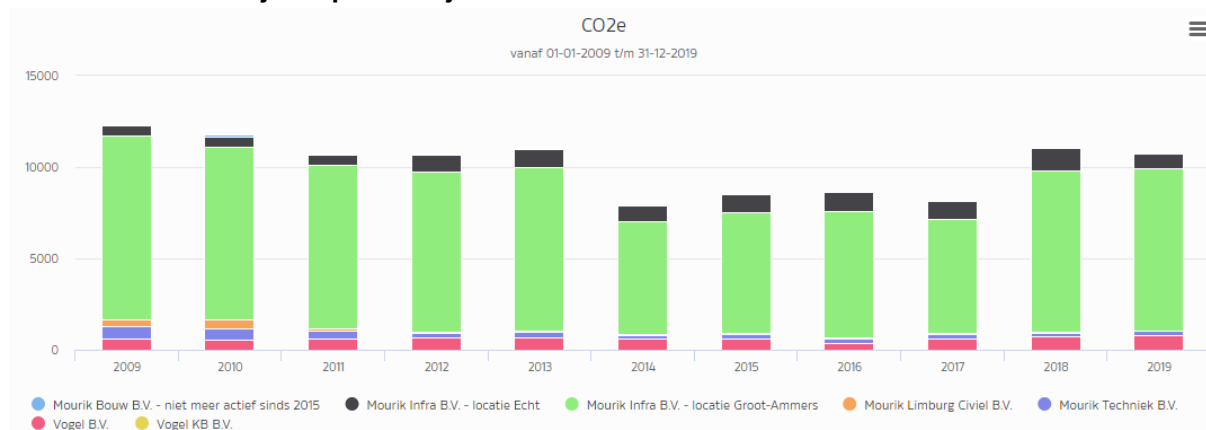
6.3. Trends

In totaal heeft Mourik Infra in 2019 10.733 ton CO₂ uitgestoten. Dit is een absolute afname in de uitstoot van 313 ton CO₂. Dit komt door een afname van diesel en benzine verbruik van de bedrijfswagens door minder woon- werkverkeer.

6.3.1. Trend over de jaren per categorie

6.3.2. Trend over de jaren per bedrijfsonderdeel

6.4. Trend analyse

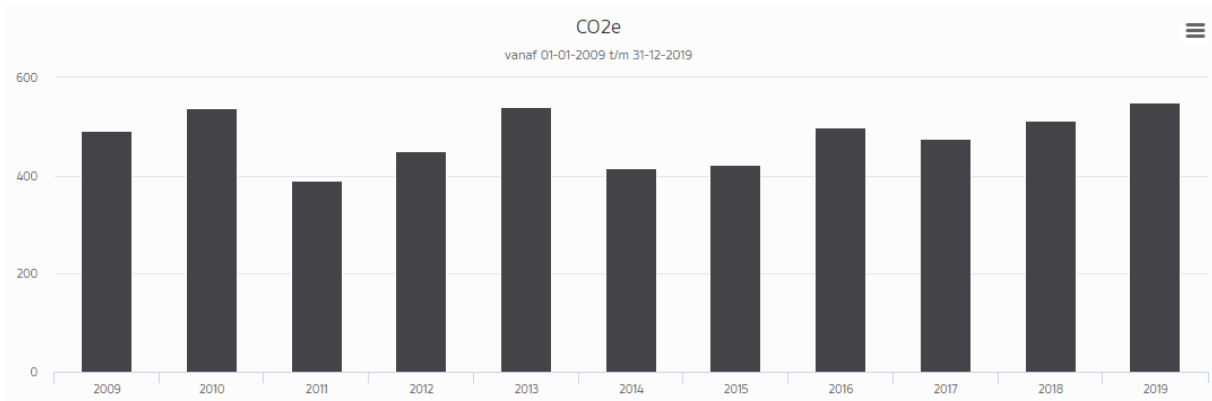
6.4.1. Analyse per emissiestroom

De analyse per emissiestroom is de vergelijking van de verschillende CO₂-emissiestromen van H1 2009 tot en met H2 2019.

Verwarming

Hierbij zien we dat het gasverbruik voor verwarming 4,95 % van de totale footprint van Mourik Infra in beslag neemt. De belangrijkste verbruikers zijn de gasgestookte CV installatie. Er is een lichte stijging t.o.v. 2018. Dit komt door meer werk en een iets koudere winter.

De bedrijven Mourik Techniek B.V. en Mourik Limburg B.V. dragen voor het grootste deel bij aan het totale gasverbruik. Dit is te verklaren door de productiehallen die op de locatie veel warmte vereisen.

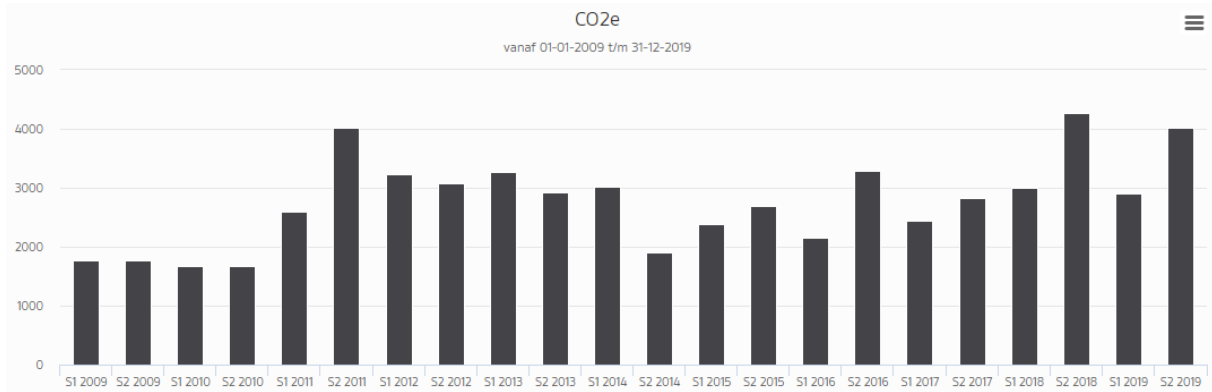
Bedrijfsauto's

Het wagenpark is verantwoordelijk voor 64 % van de totale footprint. De verbruikers zijn bedrijfswagens en personenauto's, met als belangrijkste brandstofsoort diesel.

Mourik Groot-Ammers en MVOI zijn verantwoordelijk voor het overgrote deel van het totale brandstofverbruik van het wagenpark. Het aantal bedrijfswagens is toegenomen door de toevoeging van MVOI.

Wij committeren ons aan de reductiedoelstelling van de Nederlandse overheid om het wagenpark in 2020 gemiddeld 95 gram CO₂ per gereden kilometer uit te stoten, nu is dit nog 101 gram per kilometer.

Daarnaast is onze doelstelling in 2020 is 10% van ons wagenpark elektrisch of hybride. Op dit moment hebben we nog maar 13 elektrische voertuigen in de vloot wat 2% is van het totaal. We gaan daarom in 2020 verder werken aan een duurzaam mobiliteitsbeleid.

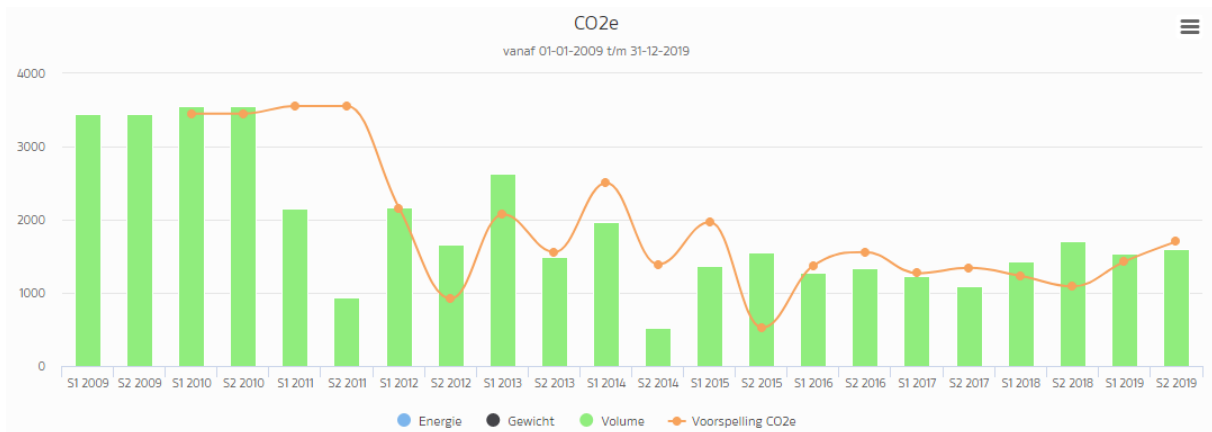
Materieel

Om onze werkzaamheden uit te voeren, hebben we brandstof nodig. Dit is niet alleen onze grootste kostenpost, maar ook de meeste CO₂-uitstoot.

Het brandstofverbruik door materieel is verantwoordelijk voor 29,26% van de footprint en wordt veroorzaakt door het materieel op en rondom de bouwplaats. De belangrijkste brandstofsoort is diesel. 2019 laat een zeer kleine stijging zien qua verbruik brandstof materieel. Dit is echter te verwaarlozen.

De doelstelling 'In 2020 voldoet al ons materieel aan de EURO 5 of 6 normen' heeft betrekking op de vrachtwagens van Mourik Infra. Op dit moment voldoet 90% van de vrachtwagens aan deze doelstelling. Er dienen nog 4 vrachtwagens vervangen te worden om aan deze doelstelling te voldoen.

De doelstelling 'In 2020 voldoet al ons materieel aan de stage 3 normen of hoger' heeft betrekking op het zwaar materieel, zoals de kranen, van Mourik Infra. Op dit moment voldoen alle kranen aan deze doelstelling. De duurzaamheid van versnel vervangen van kranen is hierbij een aandachtspunt.

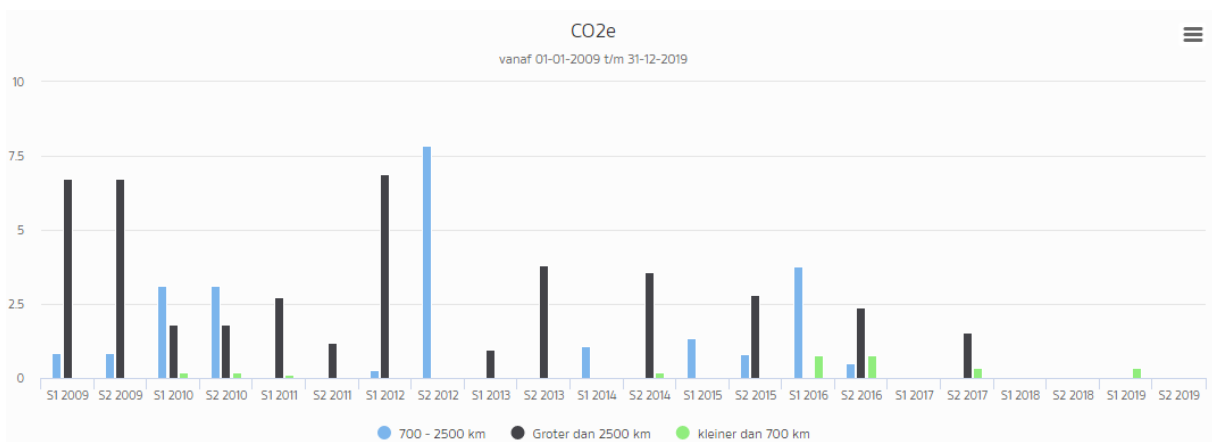
Elektriciteitsverbruik

Over de gehele organisatie wordt er voor 100% groene stroom ingekocht, waardoor de CO₂ uitstoot nihil is. Met uitzondering van MVOI, omdat deze een ander energiecontract hebben. Dit is 0,2% van het totaal.

De bedrijven die het meeste bijdragen aan het totale elektriciteitsverbruik (in kWh) zijn Mourik Groot-Ammers B.V. en Mourik Techniek B.V.

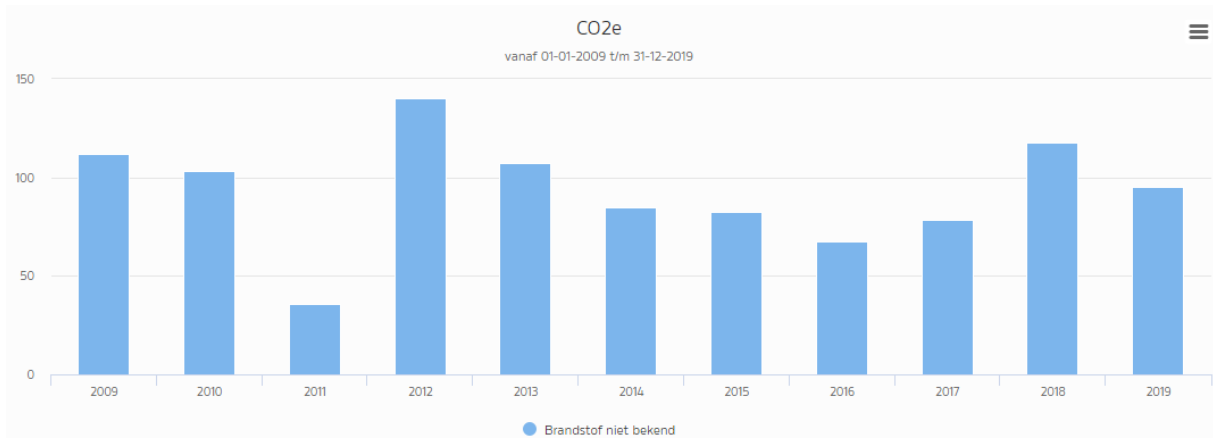
Vliegreizen

Zakelijke vliegreizen komen slechts incidenteel voor bij Mourik Infra. In de CO₂ uitstoot voor vliegreizen is daarom ook geen betrouwbare trend te zien. Toch is de uitstoot van vliegreizen toegenomen in 2019 in vergelijking met voorgaande jaar omdat er in 2018 geen vliegreis is geweest.

Kilometers privé auto's

Een sluitende verklaring is niet te geven voor de trend die de emissies van gedeclareerde kilometers laten zien. Dit is afhankelijk van de projecten en medewerkers. Ten opzichte van 2018 is er een lichte daling. Dit komt omdat de medewerkers minder langer afstanden woon- werkverkeer afleggen doordat de projecten minder ver waren.

7. Reductiedoelstellingen en bijbehorende maatregelen

7.1. Reductiedoelstellingen

Naast de overkoepelende doelstelling: “De besparingsdoelstelling van Mourik voor de CO₂-emissies bedraagt 20% in 11 jaar ten opzichte van het basisjaar 2009, gerelateerd aan de omzet”, hebben wij de volgende doelstelling om in 2020 minder CO₂ uit te stoten dan in 2019.

Daarnaast hebben we de volgende reductiedoelstellingen per scope.

- Bedrijfsauto's
  - Wij committeren ons aan de reductiedoelstelling van de Nederlandse overheid om het wagenpark in 2020 gemiddeld 95 gram CO₂ per gereden kilometer uit te stoten.
  - In 2020 is 10% van ons wagenpark elektrisch of hybride.
  - In 2020 werken we aan een duurzaam mobiliteitsbeleid met een focus op zuinig rijden.
- Materieel
  - In 2020 doen we een pilot met een waterstofvoertuig
  - In 2020 wordt klein materieel dat aan vervanging toe is, vervangen door de emissieloze variant
  - In 2020 voldoet al ons materieel aan de TRIR 4 normen.
  - In 2020 zetten we in op verlaging brandstofverbruik
    - Alle chauffeurs zijn getraind conform het Nieuwe Rijden
  - In 2020 voldoet al ons materieel aan de EURO 5 of 6 normen.
- Elektriciteit
  - Wij maken gebruik van 100% groene stroom op basis van Hollandse Wind met SMK keurmerk.
- Gebouwen
  - In 2020 werken we aan bewustwording personeel over uitschakelen van apparaten en verwarming

Ook in scope 3 hebben wij een aantal doelstellingen voor reductie.

- In 2020 passen we ons duurzaam inkoopbeleid aan
- In 2020 gaan we in gesprek met leveranciers om ontwikkelingen van auto's en zwaar materieel te bespreken
- In 2020 zetten we in op gescheiden afvalinzameling op kantoor en projecten
- In 2020 stellen we duurzame portfolio's op voor asfalt, staal, beton en kunststoffen

De komende jaren willen we onze keten verduurzamen door in gesprek te gaan met onze opdrachtgevers over onderwerpen, zoals CO₂-reductie en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Daarnaast willen we meer duurzame oplossingen aan gaan bieden aan onze opdrachtgevers. Ook onze leveranciers gaan we hierbij betrekken door in gesprek te gaan en ze te stimuleren om duurzame alternatieven aan te bieden. Het verduurzamen van de keten moet een centraal onderdeel worden van stakeholdermanagement en omgevingsmanagement. Mourik wil hierin ook een koplopers positie innemen door proactief de sector te betrekken bij reductie.

7.2. Voortgang algemene reductiedoelstelling

In 2019, tien jaar na het basisjaar 2009, zou Mourik Infra 18 procent CO₂ bespaard moeten hebben, gerelateerd aan de omzet. Momenteel zitten we op een CO₂ reductie van 13% ten opzichte van het basisjaar. De boundary is gewijzigd door het samenvoegen van Mourik Groot-Amers, Mourik Limburg en Mourik Limburg Civiel in Mourik Infra. De omzet is in tien jaar gestegen, waardoor Mourik Infra in 2019 een reductie heeft gerealiseerd van 27% ten opzichte van het basisjaar 2009, gerelateerd aan de omzet. Er wordt voor 98 procent gebruikgemaakt van groene stroom.

Omzet in euro's (in miljoen)

Uitstoot in CO₂ in ton

2009	173,09	12.474
2019	203,36	10.733

7.3. Voortgang scope 1, 2 en 3

Onderstaand de voortgang van de maatregelen, zoals beschreven in het Energie Management Actieplan voor Mourik Infra. De voortgang is ook deels al beschreven in hoofdstuk 6.4.

7.3.1 Scope 1

Emissie categorie	Maatregel	Voortgang
Bedrijfswagens	Aanschaf van schone en zuinige auto's (enkel A en B labels)	Proces van continue verbetering.
Bedrijfsauto's	Aanschaf van elektrische auto's	Er worden geleidelijk aan meer elektrische auto's aangeschaft. Er moet nog verder onderzocht worden hoe dit verder opgezet kan worden.
Bedrijfsauto's	Continu controleren van de bandenspanning	Controle vindt bij iedere onderhoudsbeurt plaats.
Bedrijfsauto's	Wagenpark inzichtelijk maken om hierop te kunnen sturen	Gereed, volledige analyse van het wagenpark. Per halfjaar een update.
Bedrijfsauto's	Medewerkers stimuleren om te carpoolen	Dit wordt steeds meer gedaan, maar is moeilijk meetbaar. Een voorbeeld is het project "A50: Onderhoud Nederrijnbrug."
Bedrijfsauto's	Chaufeurs en medewerkers volgen de cursus 'Het Nieuwe Rijden'	Gesprek met de planner en personeelsfunctionaris gehad. De personeelsfunctionaris onderzoekt de mogelijkheden
Bedrijfsauto's	Mogelijkheden onderzoeken voor het gebruik van 'Greenstatistics'	Mogelijkheden onderzocht, niet mogelijk
Bedrijfsauto's	Brandstofverbruik medewerkers terugkoppelen en extra motiveren tot besparing	Geen nadere actie ondernomen
Materieel	Bestuurders bewust maken van hun brandstofverbruik en rijgedrag	Gesprek gehad met H. Brekelmans en P. van Driel. Hierdoor inzicht verkregen in systemen. Concrete terugkoppeling moet nog gaan komen. Een pilot voor deze werkwijze wordt vanaf Q1 2018 gehouden bij het Meerjarig Onderhoud project. Ook kan er vanuit Mourik Techniek en planning een terugkoppeling gegeven worden op het rijgedrag van chauffeurs. Hier gaan we verder mee in 2020.
Materieel	Machinisten volgen de cursus 'Het Nieuwe Draaien'	Gesprek met de planner en personeelsfunctionaris gevoerd. Er is contact gelegd met SOMA en in september 2019 zal er een cursus gepland worden.
Materieel	Bij vervanging of nieuwkoop, enkel schone en zuinige motoren inkopen	Zuinig materieel wordt structureel ingekocht.
Materieel	Uitvoeringsmaatregelen op transport en planning	Paul betrokken bij het initiatief met onderaannemers. Momenteel wordt naar mogelijkheden gezocht om uitvoeringsmaatregelen op transport en planning genomen kunnen worden.

Materieel	APEX	Doorgevoerd
Materieel	Inkoop van elektrisch materieel	Onderzoek wordt uitgevoerd in 2018, blijft over nagedacht worden bij de aanschaf van materieel.
Materieel	Vervolg onderzoek naar duurzame brandstoffen	Pilot bij het Meerjarig onderhoud project in 2018.

7.3.2 Scope 2

Emissie categorie	Maatregel	Voortgang
Elektra	Jaarlijkse analyse van energierekeningen van alle gebouwen	Slimme meters waardoor we wekelijks inzicht hebben in onze verbruiken. Op het moment loopt een pilot om de energierekening te verlagen voor MGA en MT.
Elektra	Update inventarisatie verbruikers voor alle gebouwen	Begin 2019 middels energiebeoordelingen gedaan.
Elektra	Energielabels van de gebouwen inventariseren	In 2019 heeft CdG hier onderzoek naar gedaan.

7.3.3 Scope 3

De voortgang van scope 3 beschrijven we aan de hand van de keteninitiatieven die voortkomen uit de opgestelde ketenanalyses.

	Renoportalen	COLt®-asfalt
Doel 2016	De afzetmarkt voor renoportalen vergroten door middel van onderhoudscontracten en de overige renoportalen bij de A9 Badhoevedorp plaatsen.	Het door ontwikkelen van asfaltmengsels, zoals Melt en COLt, met een CO2 reductie en een verlaagde energiebehoefte.
Resultaat 2016	In 2016 hebben we de afzet van renoportalen aanzienlijk kunnen verhogen. Waar er in 2015, 6 renoportalen waren geplaatst zijn er in 2016 maar liefst 32 geplaatst. Dit kwam neer op 49% en heeft geleid tot een CO ₂ reductie van 611 ton.	Ondanks dat er minder Colt asfalt is geproduceerd dan in 2015 is de portfolio wel door ontwikkeld met Lypave, COLt Light, Melt-asfalt.
Doel 2017	Het doel voor 2017 is het ontwikkelen van een framework om dit initiatief en andere initiatieven in het staal en binnen Rijkswaterstaat mee te initiëren.	Ontwikkelen van een asfaltportofolio met concrete CO2 besparingen en MKI waarden.
Resultaat 2017	In 2017 is de afzet van renoportalen iets afgenomen met een totaal van 41%. Daarnaast is het niet gelukt om in 2017 dit initiatief door te ontwikkelen naar een framework, omdat initiatieven in de markt niet met een soortgelijk framework opgezet worden.	In 2017 hebben we een nieuw type asfalt aan ons asfaltportofolio toegevoegd, namelijk Lignine. Dit is een biobitumen dat gemaakt is van een afvalproduct uit de papierindustrie. In 2017 is er 747 ton Steenmestiekasfalt met Lignine toegepast. Door het toepassen van Lypave en COLt hebben we in 2017 398 CO2 bespaard.

Doel 2018	De duurzame inkoopbeisen van Pianoo voor staal aantoonbaar doorvoeren in de renoportalen.	Het doorontwikkelen van ons asfaltportofolio met nieuwe mengsels, hogere CO2 besparingen en MKI waarden. Daarnaast wordt er ingezet op 7.500 ton geproduceerd COIt asfalt.
Resultaten 2018	In 2018 is er een contract aangenomen voor het renoveren van verkeersportalen, waarbij we hebben begroot op 2.001.697 kg CO2 te gaan reduceren.	In 2018 is er een stuk meer Lynpave ingezet dan het jaar ervoor. Het gaat om 235 ton CO2 besparing tegenover 158 ton in 2017.
Doel 2019	Het uitvoeren van het project en 2.002 ton CO2 besparen.	Het verder doorontwikkelen van het duurzame asfalt portofolio. Verder zal er ingezet worden op de uitbreiding van de het gebruik van Lynpave en andere soorten asfalt uit het duurzame portofolio.
Resultaten 2019	Doordat coatings op de her te gebruiken portalen chrom-6 kunnen bevatten is dit project niet doorgegaan en is er voor nieuw portalen gekozen. Het wachten is nu op bijgewerkt beheersregime dat RWS zal opstellen op basis van lopend onderzoek.	Lynpave en COIt asfalt zijn ingezet in diverse projecten.

7.4. Projecten met CO2 gunningvoordeel

In 2018 waren er 3 projecten met CO₂-gunningsvoordeel actief. Voor de overige projecten zijn de specifieke doelstellingen en maatregelen opgenomen in het CO₂-projectplan. Deze worden opgesteld per project en dragen bij aan de totale reductiedoelstelling van Mourik Infra om in 2020 20% van de CO₂-uitstoot te hebben gereduceerd. Het voortgangsrapport van elk van deze projecten zijn op aanvraag beschikbaar. In de onderstaande tabel kan de CO₂-footprint en uitgevoerde en geplande reductiemaatregelen per project gevonden worden.

Projecten	CO ₂ -uitstoot 2019	Reductiemaatregelen
A50 – onderhoud Nederrijnbrug	385 ton CO ₂ .	Een aantal voorbeelden zijn de inzet van elektrische voertuigen, efficiënt plannen en energiezuinig pompen.
Meerjarig onderhoud West-Nederland-Zuid	33.532 ton CO ₂	Gepland voor 2020: <ul style="list-style-type: none"> • Verbruik per team inzichtelijk maken • Cursus Het Nieuwe Rijden • Pilot met GTL en Eco Fuel
Meerjarig onderhoud Zuid-Nederland-West	33.532 ton CO ₂	Een aantal voorbeelden zijn het gebruik maken van 100% groene stroom en de inzet van euro 6 vrachtwagens en afzet bots. Gepland voor 2020: <ul style="list-style-type: none"> • Inzet Eco Fuel (als de ervaring op MJO West-Nederland-Zuid goed is). • Cursus Het Nieuwe Rijden

7.5. Initiatieven

Keteninitiatief: Het reduceren van het brandstofverbruik in de keten

Mourik Infra Holding BV is gecertificeerd op de CO₂-prestatieladder niveau 5. Wij moeten, om aan de eisen van dit certificaat te voldoen, halfjaarlijks onze CO₂-footprint opstellen. Wij vinden het niet voldoende om enkel onze eigen CO₂-footprint in kaart te brengen, omdat dit niet een volledig beeld geeft van de CO₂-uitstoot die bij de uitvoering van onze werkzaamheden veroorzaakt wordt. Wij maken gebruik van onderaannemers die een deel van onze werkzaamheden uitvoert, maar deze CO₂-uitstoot is conform de systematiek van de CO₂-prestatieladder niet meegenomen in onze CO₂-footprint.

Daarnaast eist de CO₂-prestatieladder (van bedrijven die op niveau 5 gecertificeerd zijn) dat wij jaarlijks de CO₂-footprint van onze leveranciers en onderaannemers opvragen om deze vervolgens te archiveren. Wij vinden dit niet voldoende en hebben daarom zes van onze onderaannemers uitgenodigd voor een kick-off sessie. Voor dit initiatief zijn bedrijven uit de GWW uitgenodigd die op een regelmatige basis voor Mourik werken en die ook onderdeel uitmaken van 80% van de inkoopomzet.

De focus van dit initiatief ligt op het reduceren van het brandstof verbruik en daardoor de CO₂-uitstoot.

Totaaloverzicht

Initiatief	Initiatiefnemer	Deelnemers	Korte omschrijving	Status
CO₂-projectplan	C.E.V.	Mourik Groot-Ammers BV en andere bedrijven	Een standaard format voor projecten met CO ₂ -gunningvoordeel	Gestopt
Werkgroep Beleid & Regelgeving	Het ministerie, Stichting Natuur & Milieu en BMWT	Mourik Groot-Ammers BV en andere bedrijven en overheden	-Mogelijkheden in het aanbestedingsproces om duurzame gedragsverandering, de inzet van zuinige en schone mobiele werktuigen en brandstoffen te stimuleren; -Mogelijkheden voor CO ₂ -labeling en normering van mobiele werktuigen; -Mogelijkheden voor subsidie op de ontwikkeling en aanschaf van zuinige/innovatieve mobiele werktuigen.	Actief
Werkgroep 'Materieel en Brandstoffen	Het ministerie, Stichting Natuur & Milieu en BMWT	Mourik Groot-Ammers BV en andere bedrijven en overheden	-Grote gemeenten en bouwbedrijven gaan praktijkproeven starten om alternatieve en duurzame brandstoffen te gebruiken in mobiele machines; -Bouwbedrijven nemen deel aan initiatieven om de aanschaf van duurzame energiezuinige mobiele werktuigen en brandstoffen te stimuleren bij onderaannemers en materieeldiensten, zoals bijvoorbeeld hybride technieken, toepassing van starre verbindingen, toepassing van LED-techniek.	Actief
Keteninitiatief Renoportalen	Mourik Limburg BV	Rijkswaterstaat	Het hergebruiken van portalen.	Actief
Keteninitiatief COLT-asfalt	Mourik Groot-Ammers BV	Op aanvraag bekend	Het toepassen van een asfaltmengsel met een langere levensduur, verminderde geluidsoverlast en lagere verwerkingstemperatuur.	Actief
MVO-overleg met leveranciers	Mourik Groot-Ammers BV	De Hamer, MBI, Dyka en T&F	Stimuleren van duurzaamheid en CO ₂ reductie bij leveranciers	Gestopt 01/2018

Het reduceren van het brandstofverbruik in de keten	Mourik Groot-Ammers BV	Huigevoort, Gebr. Van Breda, G. van Dijk, van der Spek, van Bijl & Heierman, P&G	Stimuleren van duurzaamheid en CO ₂ reductie (voornamelijk brandstofreductie) bij onderaannemers	Actief
Sectorinitiatief 'Bewust en verantwoord energieverbruik'	Mourik Infra BV	Den Hartog, Baars, de Kuiper, Blauwzaam, Stimular, Mourik Services, van der Ven, GKB, van den Noort etc.	Een initiatief om in de lokale omgeving energie te besparen.	Actief

Bijlage 1 Koppelingstabel

Naam	§ 7.3 ISO 14064-1	Periodieke rapportage
Inleiding	p	§ 1
Basisgegevens		
Beschrijving van de organisatie	a	§ 2.1
Verantwoordelijkheden	b	§ 2.2
Basisjaar	j	§ 2.3
Rapportageperiode	c	§ 2.4
Verificatie	q	§ 2.5
Afbakening		
Organisatorische grenzen	d	§ 3.1
Wijzigingen organisatie		§ 3.2
Berekeningsmethodiek		
Actuele berekeningsmethodiek en conversiefactoren	l,n	§ 4.1
Wijzigingen berekeningsmethodiek	m	§ 4.2
Uitsluitingen	h	§ 4.3
Opname van CO2	g	§ 4.4
Biomassa	f	§ 4.5
Directe en indirecte emissies		
Herberekening basisjaar en historische gegevens	j,k	§ 5.1
Directe en indirecte emissies	e, i	§ 5.2
Trends		§ 5.3
Voortgang reductiedoelstellingen		§ 5.4
Maatregelen komende periode		§ 5.5
Onzekerheden	o	§ 5.6
Medewerker bijdrage		§ 5.7

Gerelateerd aan §7.3 uit ISO 14064-1